

ÎNCHEIERE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Boaghi Svetlana și Lupea Petru,
în cadrul procesului de insolvență intentat în privința SA ”Locuințe pentru
Toți”,

împotriva încheierii din 24 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost
validată creanța Svetlanei Boaghi în calitate de creditor chirografar a SA ”Locuințe pentru
Toți” (în proces de insolvență) cu suma creanței de 25 621 euro și 10 000 lei ca creanțe
chirografare de rangul V și 212 468,40 lei - creanțe chirografare de rangul VI, cu includerea
acestora în tabelul definitiv al creanțelor,

c o n s t a t ă:

La 29 octombrie 2010, Brăiescu Valeriu, acționând în interesele Boaghi
Svetlana a fost depusă cerere introductivă față de SA ”Locuințe pentru Toți”, prin
care s-a menționat că creditorul deține o creanță certă, lichidă și exigibilă în sumă
de 25 621 euro și 212 468 lei față de debitor.

Prin hotărârea din 04 martie 2011 a Curții de Apel Economice a fost intentat
procesul de insolvență față de SA ”Locuințe pentru Toți”.

La 11 iulie 2013, a avut loc ședința de validare a creanțelor SA ”Locuințe pentru
Toți” însă din tabelul creanțelor urmează că creanța Svetlanei Boaghi nu a fost
validată.

Prin încheierea din 24 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost validată
creanța Svetlanei Boaghi în calitate de creditor chirografar a SA ”Locuințe pentru
Toți” (în proces de insolvență) cu suma creanței de 25 621 euro și 10 000 lei ca
creanțe chirografare de rangul V și 212 468,40 lei - creanțe chirografare de rangul
VI, cu includerea acestora în tabelul definitiv al creanțelor.

La 16 decembrie 2019, Boaghi Svetlana și Lupea Petru au declarat recurs
împotriva încheierii din 24 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea
acesteia și remiterea cauzei la rejudecare. Totodată, recurenții au solicitat repunerea
în termenul de declarare a recursului, menționând în acest sens că, au aflat
întâmplător despre încheierea contestată, la 04 decembrie 2019.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile
legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiția consideră că cererea de repunere în termenul de declarare a recursului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, iar recursul urmează a fi restituit.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. a) al aceleiași legi, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă: cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 110 al Codului de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte. Iar, potrivit art. 116 alin. (1), (3), persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul atestă că, încheierea contestată a fost pronunțată public la 24 iunie 2015, fiind cu drept de recurs, potrivit normelor procedurale în vigoare la momentul emiterii, în termen de 15 zile din momentul pronunțării.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă (în vigoare la momentul declarării recursului), termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În corespundere cu prevederile art. 3 alin. (3) al Codului de procedură civilă, legea procedurală civilă care impune obligații noi, anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă.

Astfel, Colegiul concluzionează că o lege procedurală ca a acordat un alt termen de atac asupra unei situații juridice consumate, nu are putere retroactivă, adică, încheierea din 24 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, poate fi contestată în termenul stabilit de lege, din momentul pronunțării ei.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității raporturilor juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauza *Tricard vs Franta*, hotărâre din 10 iulie 2001, § 29, cauza *Nicolae Popa vs România*, hotărâre din 9 decembrie 2014, § 16, cauza *Tence vs Slovenia*, hotărâre din 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității raporturilor juridice (a se vedea cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, hotărâre din 3 aprilie 2008, § 41, cauza *Ustimenko vs Ucraina*, hotărâre din 20 octombrie 2015, § 47).

Recurenții au depus cererea de recurs împotriva încheierii instanței de insolvență, la 16 decembrie 2019, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 425 alin. (1) al Codului de procedură civilă (în vigoare la data relevantă speței). Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii curge de la data pronunțării ei.

Totuși, Boaghi Svetlana și Lupea Petru au solicitat repunerea în termenul de atac, motivând că au aflat întâmplător, abia la 04 decembrie 2019, despre încheierea din 24 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul apreciază critic alegațiile recurenților, or aceștia nu au furnizat nici o explicație plauzibilă în fața instanței de recurs despre motivul pentru care au așteptat mai mult de 5 ani, să depună o cerere de recurs, odată ce procesul de insolvență durează din 2010 până în prezent, dânsii fiind părți la proces, încheierea contestată a fost pronunțată în mod public, rezultatele ședințelor de judecată, precum și actele judecătorești emise pe acest dosar, fiind publicate pe paginile web al instanțelor de judecată (a se vedea cauza Seal vs Regatul Unit, hotărâre din 7 decembrie 2010, § 82, și cauza Wyssenbach vs Elveția, hotărâre din 22 octombrie 2013, § 39-40).

Suplimentar, instanța de recurs învederează că, jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat, or la caz recurenții, în special, Boaghi Svetlana, fiind deponenta cererii de validare a creanței, urma să monitorizeze soarta propriei cereri (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin (3) al Codului de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 al Codului de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, cauza Kemp vs Luxembourg, cauza Diaz Ochoa vs Spania) în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Instanța de recurs mai notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și

scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauza Levages Prestations Servicii vs Franța, hotărâre din 23 octombrie 1996, § 40, cauza Tricard citată supra, § 29, 33, cauza Freitag vs Germania, hotărâre din 19 iulie 2007, § 37).

În așa mod, instanța de recurs concluzionează că, recursul a fost depus cu omiterea termenului de declarare, iar cererea de repunere în termen este neîntemeiată și pasibilă respingerii, astfel recursul declarat de Boaghi Svetlana și Lupea Petru, împotriva încheierii din 24 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi restituit.

În conformitate cu art. 116, 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea Boaghi Svetlanei și lui Lupea Petru cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului, ca neîntemeiată.

Se restituie recursul declarat de către Boaghi Svetlana și Lupea Petru împotriva încheierii din 24 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința SA ”Locuințe pentru Toți”, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu